

regnet rigtig, hvad jeg tror, jeg har, og hvis den tilnærmelsesvis Værdi, som jeg har opført for de Baner, hvis Værdi ikke ligefrem staar opført her, er nogenlunde rigtig, hvad jeg ligeledes antager, paa det Nærmeste 10 Mill. Kr. Det er altsaa denne Udgift, som vi staa overfor, hvilken Udgift i sin Helhed skal bæres ikke af Statskassen alene, men af Staten, af Landet. Det er denne Sum, som vil blive at betale for disse Anlæg. Statskassen kommer, som sagt, ikke til at betale den hele Sum, idet der jo skal erstattes den en Del for Expropriation efter Lov af 10de Marts 1861, ligesom der ogsaa efter det nærværende Lovforslags § 5 skal erstattes den en Del af de paagjældende Landsdele, eller, rettere sagt, af de større Kommuner, som nærmest faae Nytte af Jernbaneanlægene. Særligt maa jeg bemærke, at den sidste Sum kun er nominelt anført i § 5, idet Slutningsparagrafen i samme Paragraf vil vise de Herrer, at Statskassen, der jo udgiver disse Penge strax, kun faar dem tilbage i Løbet af 15 Aar, og at saaledes altsaa den nominelle Værdi, der her er anført, i Virkeligheden repræsenterer en ikke lidt mindre Sum. Jeg skal endvidermere bemærke, at ved min ovenangførte Opgjørelse er der ikke taget Hensyn til Dampskib eller Dampfærge ved Oddefund. Forslaget har i sin § 7 en Bestemmelse om, at Statskassen skal udrede indtil 2 Millioner Kr. aarlig, og dersom jeg et Øieblik tænker mig Staten staaende alene i Forskud paa denne Sum, vil det sige, at det i Løbet af 5 Aar paahviler Statskassen at udrede 10 Millioner Kr. Spørger man, hvorvidt Situationen i dette Øieblik er en saadan, at man tør gaa ind derpaa, saa kan jeg jo ganske vist ikke negte, at hele den finansielle Situation i Øieblikket ikke er saa overordentlig tilløkkende, at der er Jøye til at gaa til meget store Udgifter. Smidlertid forekommer det mig, at Summen, her er Tale om, ligesom for det Gode, der vindes, og ligesom for hele den finansielle Status, som Landet har trods Nedgangen i Konjunkturerne, ikke kan være affrækkende. Det eneste Spørgsmaal, som herved har stillet sig noget tvivlsomt for mig, er, hvorvidt man burde gaa til en Udgift af 2 Millioner aarlig, og om man ikke snarere burde holde sig til en noget lavere Sum som f. Ex. 1,500,000 Kr., saaledes som det blev foreslaet 1876. Jeg skal iøvrigt sige, at, naar Regjeringen selv gjør et Forslag af den Natur, saa er jeg for saa vidt mere tilbøjelig til at gaa ind derpaa, som jo Jernbanebygningen derved vil fremmes hurtigere, hvad der jo altid er en stor Fordel. Det næste Spørgsmaal bliver det, om den Byrde, som paalægges Befolkningen, vil blive for stor efter Lovforslaget. I saa Henseende vil det jo ses, at foruden Repartitionen af Expropriationsomkostningerne, som sker efter Loven af 10de Marts 1861, bliver der i § 5 forlangt til Banerne b—f et Tilskud pr. Banemil af mellem

50,000 til 90,000 Kr. Jeg vil ikke negte, at det i hvert Fald tilsyneladende er noget mere, end det, man i sin Tid troede kunde gaa an. Smidlertid tror jeg, at, naar man vil se nøje til, vil man vel ikke ganste, men dog omtrent naae til det Maximum, som man dengang antog, man burde gaa til, og jeg for mit Vedkommende tør ikke sige, at jeg har saa nøje Kjendskab til de Forhold, hvorpaa det her kommer an, at jeg tør udtale mig bestemt om, hvorvidt man i saa Henseende er gaaet for høit. Derimod forekommer det mig, at den Maade, hvorpaa man har tænkt sig at skaffe disse Penge tilveie, let kunde fremfalde Forfintelse i hele Anlægget. Der staar i § 2, at vedkommende Amts- og Kjøbstadskommuner inden 1ste Juli 1880 til Indenrigsministeren skulle afgive en Erklæring om, at de forpligtede sig til at indbetale til Statskassen den i § 5 nævnte Andel i Omkostningerne, samt derhos indsende en Overenskomst, som saa skal stadfæstes af Indenrigsministeriet. Jeg frygter for, at denne Overenskomst, naar der er mange Parter i Sagen, let vil blive meget vanskelig at faae tilveiebragt. Naar jeg f. Ex. tænker mig de syvte Baner, kunde det være muligt, at der mellem de to Amtsraad og de tre Kjøbstæder maaste kunde finde temmelig lange og trange Diskussioner Sted, inden man blev enig, om Enhver ogsaa havde faaet, hvad der tilkom ham af Udgiften. Jeg for mit Vedkommende vilde her langt foretrække, at man i Rigsdagen enedes med Regjeringen om, hvorledes Fordelingen skulde være, og at man udelukkende overdrog Repartition af den Del, som man lagde paa hver Amtskommune, over til Amtet, selsølgelig med det Forbehold, at Sognekommunerne, der kunde tro sig forfordelte, havde Afgang til at fremstille Sagen for Ministeren, førend Approbation blev given. Iøvrigt skal jeg erkjende, at den Maade, hvorpaa Beboernes Tilskud fordres afvillede, er ret heldig. — Det andet Spørgsmaal er Valget af Banelinierne. I saa Henseende skal jeg bemærke, at med Hensyn til Linierne a., c., d. og e. skjønner jeg ikke rettere end, at de ere i god Overensstemmelse med, hvad der tidligere er blevet ønsket, i det Mindste fra Folkethings-Udvalgets Flertals Side, saa at jeg meget let og rask kan gaa hen over dem. Det har glædet mig at se — det er mig en lille personlig Tilfredsstillelse —, at det har viist sig, at der ikke er nogen som helst Hindring af Betydning for, at den den Gang ikke undersøgte Linie til Faaborg over Beringe laader sig udfore. Med Hensyn til den under f. anførte Linie: Skive—Glyngøre er mit Forhold til den noget anderledes efter dette Lovforslag end tidligere. Sagen er nemlig den, at jeg endnu stadig nærer den Overbevisning, at dersom man har Valget mellem de to Linier: Skive—Glyngøre og Struer—Thisted, saa kan der ikke være Spørgsmaal om, at man bør vælge den sidste. Derfor kan jeg naturligtvis ikke være blind for det Ny-